

LJN: BT6988, Rechtbank Arnhem , 05/800093/11

Datum uitspraak: 10-10-2011

Datum publicatie: 10-10-2011

Rechtsgebied: Straf

Soort procedure: Eerste aanleg - meervoudig

Inhoudsindicatie: De militaire kamer veroordeelt een voormalig korporaal tot een gevangenisstraf gedurende 24 maanden, waarvan 6 maanden voorwaardelijk, wegens afpersing, terwijl het feit wordt gepleegd op de openbare weg. Door middel van afdreiging met een alarmpistool dwingen tot afgifte auto (en autosleutels en telefoon) tijdens een particuliere autoverkoop.

Vindplaats(en): Rechtspraak.nl

Uitspraak

RECHTBANK ARNHEM

Sector strafrecht

Militaire Kamer

Promis II

Parketnummer : 05/800093-11

Data zittingen : 10 mei 2011, 25 juli 2011 en 26 september 2011

Datum uitspraak : 10 oktober 2011

TEGENSPRAAK

In de zaak van

de officier van justitie in het arrondissement Arnhem

tegen

naam : [verdachte],

geboren op : [geboortedatum] te [geboorteplaats],

thans gedetineerd in MPC Stroe, Wolweg 100 Stroe,

voormalig korporaal, laatstelijk ingedeeld bij [standplaats]

raadsman : mr. J.F. van Halderen, advocaat te Haarlem.

1. De inhoud van de tenlastelegging

Aan verdachte is tenlastegelegd dat:

hij op of omstreeks 04 februari 2011 te De Bilt met het oogmerk om zich en/of een ander wederrechtelijk te bevoordelen door geweld en/of bedreiging met geweld (op de openbare weg de Holle Bilt) D.B. [slachtoffer] heeft gedwongen tot de afgifte van een autosleutel en/of een personenauto en/of een telefoon, in elk geval van enig goed, geheel of ten dele toebehorende aan genoemde [slachtoffer], in elk geval aan een ander of anderen dan aan verdachte, welk geweld en/of welke bedreiging met geweld hierin bestond(en) dat verdachte een zilverkleurig pistool althans een voor afdreiging geschikt voorwerp op die [slachtoffer] heeft gericht en/laten zien en/of die [slachtoffer] heeft toegevoegd: "Ik ben wel serieus. Geef je telefoon, geeft je sleutel en stap uit" en/of: "Schiet eens op, anders schiet ik je neer" althans woorden van gelijke strekking;

2. Het onderzoek ter terechtzitting

De zaak is laatstelijk op 26 september 2011 ter terechtzitting onderzocht. Daarbij is verdachte verschenen. Verdachte is bijgestaan door mr. J.F. van Halderen, advocaat te Haarlem.

De officier van justitie, mr. S.Z. Wiarda, heeft geëist dat verdachte ter zake van het tenlastegelegde zal worden veroordeeld tot een gevangenisstraf voor de duur van 24 maanden, waarvan 8 maanden voorwaardelijk met een proeftijd van 2 jaren met als bijzondere voorwaarde op te leggen reclasseringstoezicht, ook als dit inhoudt het volgen van een behandeling bij het DOK of een andere (forensische) polikliniek voor ambulante psychiatrie of een zelfstandig gevestigde deskundige, zoals een psychiater of psycholoog.

De officier van justitie heeft voorts gerekwireerd dat de vordering van de benadeelde partij D.B. [slachtoffer] tot een bedrag van € 2824,91 wordt toegewezen en gevorderd dat er een schadevergoedingsmaatregel ex artikel 36f van het Wetboek van Strafrecht wordt opgelegd tot dit bedrag, bij gebreke van betaling en verhaal te vervangen door 38 dagen hechtenis.

Verdachte en zijn raadsman hebben het woord ter verdediging gevoerd.

3a. De beslissing inzake het bewijs

De feiten

Op grond van de bewijsmiddelen wordt het volgende, dat verder ook niet ter discussie staat, vastgesteld.

D.B. [slachtoffer] (hierna: aangever) bood via Marktplaats een auto te koop aan toebehorend aan C.P. [naam] Op 4 februari 2011 maakten verdachte en aangever met die auto op verzoek van verdachte een proefrit. Die proefrit eindigde op de openbare weg de Holle Bilt in de Bilt. Verdachte heeft in die auto een zilverkleurig alarmpistool aan aangever getoond, waarop aangever uit de auto is gestapt. Verdachte is vervolgens in de auto met de telefoon van aangever, de kenteken papieren en autosleutels weggereden en heeft later (omstreeks 17.45 uur) bij een postagentschap in een Brunawinkel te Zeist het kenteken van die auto op zijn naam laten zetten .

Het standpunt van het Openbaar Ministerie

De officier van justitie heeft gesteld dat wettig en overtuigend bewezen kan worden geacht dat verdachte zich schuldig heeft gemaakt aan afpersing. De verklaring van aangever is gedetailleerd en consistent en wordt op belangrijke delen ondersteund door andere bewijsmiddelen, zoals de

historische printgegevens en de verklaring van de vriendin van verdachte (getuige [getuige]). Daartegenover staat de verklaring van verdachte, die naar het oordeel van de officier van justitie niet geloofwaardig is. De verklaring van verdachte is inconsistent en in strijd met onder meer de verklaring van zijn vriendin. Verder wordt de verklaring van verdachte dat hij het geld voor de auto zou hebben overhandigd, niet ondersteund door andere bewijsmiddelen.

Het standpunt van de verdediging

Verdachte ontkent dat hij aangever heeft afgeperst. Hij erkent dat hij een zilverkleurig alarmpistool aan aangever heeft getoond, maar dat was omdat hij net daarvoor geld aan aangever had overhandigd en hij bang was dat aangever er met dat geld en de auto vandoor zou gaan. De raadsman van verdachte heeft vrijspraak bepleit. Hij heeft daartoe aangevoerd dat de derde en vierde door verdachte afgelegde verklaringen van het bewijs dienen te worden uitgesloten omdat door de verbalisant ongeoorloofde druk is uitgeoefend. Om die reden moet ook het vijfde verhoor, als vervolg op de eerdere verhoren, van het bewijs worden uitgesloten.

Beoordeling van de standpunten en conclusie

Aangever heeft verklaard dat verdachte, toen ze aangekomen waren op de Holle Bilt, het pistool uit zijn tas haalde en deze met zijn linkerhand tegen de linker slaap van aangever zette. Op dat moment zei aangever: "dit meen je niet serieus!" Verdachte zei toen: "Ik ben wel serieus. Geef je telefoon, geef je sleutel en stap uit." Aangever gaf zijn telefoon aan verdachte, maar kon de reservesleutel zo snel niet vinden. Verdachte zei toen: "Schiet eens op, anders schiet ik je neer." Vervolgens gaf aangever de reservesleutel aan verdachte en is aangever uitgestapt. Verdachte is vervolgens weggereden. Aangever is meteen naar een woonhuis in de buurt gerend om de politie te bellen. Hij is door de politie voor dat woonhuis opgehaald.

De bewoner van de [adres] heeft verklaard dat er op 4 februari 2011 omstreeks 20.00 uur bij zijn woning werd aangebeld door een man die vertelde dat hij was overvallen met een pistool en dat al zijn bezittingen (inclusief zijn auto) waren weggenomen. De man vroeg of hij mocht bellen en werd vervolgens opgehaald door de politie. De bewoner verklaarde dat de man erg overstuur was. De rechtbank neemt aan dat het in het proces-verbaal genoemde tijdstip een verschrijving is, nu de telefonische melding door aangever al om 17.26 uur door het regionale berichtencentrum van de politie werd ontvangen en de aangifte van verdachte, waarin hij meldt dat hij na de door hem genoemde overval naar het huis op de Holle Bilt is gerend, al om 18.15 uur op het politiebureau is opgenomen.

Tegenover de verklaring van aangever staat de verklaring van verdachte. Hij heeft (op 29 juni 2011) verklaard dat, terwijl hij en aangever alleen in de auto zaten die op de Holle Bilt geparkeerd stond, hij € 25.000,- voor de auto aan aangever contant heeft betaald. Vervolgens kwam er een auto (lijkend op een Caddy) aanrijden die drie of vier meter voor de auto waarin verdachte en aangever zaten stopte. Uit de Caddy kwamen twee personen die in de richting van verdachte en aangever liepen. Verdachte wilde niet bestolen worden en drukte daarom de centrale deurvergrendeling in en toonde het pistool aan aangever.

De militaire kamer overweegt dat verdachte in zijn verklaringen, ook buiten het 3e 4e en 5e verhoor, zeer inconsistent is, onder andere ten aanzien van details over hoe hij aan het geld kwam dat hij aan aangever zou hebben gegeven, waar en hoe hij dat geld bewaarde en hoe hij dat geld op die dag bij zich had. Verdachte heeft zijn verklaringen op die punten meermalen gewijzigd, steeds wanneer hij met onvolkomenheden in een eerdere verklaring werd geconfronteerd.

Getuige [getuige2] heeft bij de rechter-commissaris verklaard dat hij heeft gezien dat verdachte die dag een groot geldbedrag in coupures van € 50,- bij zich had. Nu [getuige2] eerder bij de politie heeft

verklaard dat hij niet wist hoe verdachte de auto wilde betalen, gelooft de rechtbank de verklaring van [getuige2] afgelegd bij de R-C niet. De reden die [getuige2] heeft aangevoerd voor het verschil in diens verklaringen over het geld, acht de rechtbank ongeloofwaardig.

De verklaring van verdachte ten aanzien van het (spaar)geld wordt voorts weersproken door zowel zijn moeder als zijn vriendin. Geen van hen heeft een dergelijke hoeveelheid geld gezien en beiden verklaren daarvan niets te hebben geweten. De militaire kamer ziet niet in dat er een reden zou zijn voor de moeder en vriendin van verdachte om daarover in strijd met de waarheid ten nadele van hem te verklaren. Nu daarvoor verder iedere ondersteuning ontbreekt verwerpt de militaire kamer de stelling van verdachte dat hij over een contant geldbedrag van €26.000,00 beschikte, dat hij dit mee had genomen de auto in en dat hij daarvan al €25.000 aan aangever had gegeven. Ook op de overige punten wordt de verklaring van verdachte niet door bewijsmiddelen ondersteund. Zo verklaart de vriendin van verdachte dat verdachte, in afwijking wat gebruikelijk is als hij dingen koopt, haar die avond niet heeft verteld dat hij een auto zou hebben gekocht.

De verklaringen van aangever zijn - in tegenstelling tot de verklaringen van verdachte - consistent en vinden steun in andere aangehaalde bewijsmiddelen, zoals de verklaring van de bewoner van de [adres].

De militaire kamer acht daarom wettig en overtuigend bewezen dat verdachte aangever door bedreiging met geweld heeft gedwongen tot afgifte van de autosleutel, personenauto en telefoon en wel met het oogmerk op de wederrechtelijke toeigening.

Het verweer van de raadsman strekkende tot uitsluiting van het bewijs van het derde, vierde en vijfde verhoor van verdachte door de politie afgelegde behoeft geen bespreking, nu de militaire kamer deze verklaringen niet tot het bewijs bezigt.

3b. De bewezenverklaring

De militaire kamer acht wettig en overtuigend bewezen dat verdachte het tenlastegelegde heeft begaan, met dien verstande dat bewezen wordt geacht dat:

hij op of omstreeks 04 februari 2011 te De Bilt met het oogmerk om zich en/of een ander wederrechtelijk te bevoordelen door geweld en/of bedreiging met geweld (op de openbare weg de Holle Bilt) D.B. [slachtoffer] heeft gedwongen tot de afgifte van een autosleutel en/of een personenauto en/of een telefoon, in elk geval van enig goed, geheel of ten dele toebehorende aan genoemde [slachtoffer] (telefoon), in elk geval aan een ander of anderen dan aan verdachte (autosleutel en personenauto), welk geweld en/of welke bedreiging met geweld hierin bestond(en) dat verdachte een zilverkleurig pistool althans een voor afdreiging geschikt voorwerp op die [slachtoffer] heeft gericht en/laten zien en/of die [slachtoffer] heeft toegevoegd: "Ik ben wel serieus. Geef je telefoon, geeft je sleutel en stap uit" en/of: "Schiet eens op, anders schiet ik je neer" althans woorden van gelijke strekking;

Voor zover er in de tenlastelegging kennelijke taal- en/of schrijffouten voorkomen, zijn die fouten verbeterd. Verdachte is daardoor niet in zijn verdediging geschaad.

Hetgeen verdachte meer of anders is tenlastegelegd is niet bewezen. Verdachte moet daarvan worden vrijgesproken.

De beslissing dat verdachte het bewezenverklaarde heeft begaan, is gegrond op de feiten en

omstandigheden die in de bewijsmiddelen zijn vervat.

4. De kwalificatie van het bewezenverklaarde

Het bewezenverklaarde levert op:

Afpersing, terwijl het feit wordt gepleegd op de openbare weg.

Het feit is strafbaar.

5. De strafbaarheid van verdachte

Noodweerverweer

Het standpunt van de verdediging

De raadsman heeft namens verdachte een beroep gedaan op putatief noodweer. Verdachte heeft verklaard dat hij bang was dat hij bestolen zou worden. Volgens de raadsman blijkt uit het psychiatrische pro justitia rapport dat verdachte als gevolg van cognitieve vertekening gevaar kan ervaren waar dit niet reëel aanwezig is. Nu verdachte de deuren van de auto op slot had gedaan, is zijn reactie - te weten het tonen van een wapen op zijn been - proportioneel.

Het standpunt van het Openbaar Ministerie

De officier van justitie heeft zich op het standpunt gesteld dat niet duidelijk is geworden wat de beleving van verdachte is. In elk geval is niet gebleken dat er twee personen met een busje in de buurt waren en evenmin is onderbouwd dat het gedrag van aangever beangstigend zou zijn geweest.

Beoordeling

De militaire kamer acht, zoals hiervoor onder 3 overwogen, de verklaring van verdachte dat hij het geld heeft overhandigd en dat aangever vervolgens verdachte probeerde af te persen, niet aannemelijk. Nu ook overigens niet aannemelijk is geworden dat verdachte een grote hoeveelheid geld bij zich had of enig geldbedrag aan aangever had afgegeven, is evenmin aannemelijk geworden dat verdachte (verontschuldibaar) in de onjuiste veronderstelling verkeerde dat hij werd bestolen en dat hij zich daartegen zou moeten en mogen verdedigen. Van putatief noodweer bij verdachte is naar het oordeel van de militaire kamer daarom geen sprake.

Niet is gebleken van feiten of omstandigheden die de strafbaarheid van verdachte geheel uitsluiten.

6. De motivering van de sancties

Bij de beslissing over de straf heeft de militaire kamer rekening gehouden met:

- de aard en de ernst van het bewezenverklaarde en de omstandigheden waaronder dit is begaan;
- de persoon en de persoonlijke omstandigheden van verdachte, waarbij onder meer is gelet op:
  - het uittreksel uit het algemeen documentatieregister betreffende verdachte, gedateerd 7 februari 2011;
  - een voorlichtingsrapportage van de Reclassering Nederland, gedateerd 2 maart 2011, betreffende verdachte;

- een voorlichtingsrapportage van de Reclassering Nederland, gedateerd 30 maart 2011, betreffende verdachte;
  - een rapport van drs. H.M.J. Vandenboorn, GZ-psycholoog, gedateerd 2 mei 2011;
  - een voorlichtingsrapportage van de Reclassering Nederland, gedateerd 3 mei 2011, betreffende verdachte;
  - een voorlichtingsrapportage van de Reclassering Nederland, gedateerd 20 september 2011, betreffende verdachte; en
  - een rapport van dr. J.M.J.F. Offermans, psychiater, gedateerd 22 september 2011.
- De militaire kamer overweegt in het bijzonder het navolgende.

Het standpunt van het Openbaar Ministerie

Door de officier van justitie is voor de afdoening van dit feit een gevangenisstraf voor de duur van 24 maanden, waarvan 8 maanden voorwaardelijk, geëist.

De officier van justitie is tot deze eis gekomen vanwege de ernst van het feit en de gevolgen voor het slachtoffer. Verder heeft de officier van justitie er rekening mee gehouden dat verdachte naar het oordeel van de psychiater enigszins verminderd toerekeningsvatbaar is en het feit dat verdachte inmiddels zijn baan heeft verloren.

Het standpunt van de verdediging

Door de raadsman is verzocht een onvoorwaardelijk strafdeel op te leggen dat gelijk is aan de reeds in voorlopige hechtenis doorgebrachte tijd en daarnaast een voorwaardelijk strafdeel met daaraan gekoppeld de bijzondere voorwaarde reclasseringstoezicht, ook als dit inhoudt het volgen van een behandeling bij het DOK. Hij heeft daartoe aangevoerd dat zijn cliënt blijkens de rapportage van de psychiater enigszins verminderd toerekeningsvatbaar is. Hij heeft ten slotte verzocht rekening te houden met het feit dat zijn cliënt bij een veroordeling zijn baan bij defensie definitief zal verliezen.

Beoordeling van de standpunten en conclusie

Verdachte heeft op de openbare weg met een op een vuurwapen gelijkend voorwerp een autoverkoper gedwongen een auto en zijn telefoon af te geven. Een feit als het onderhavige is een zeer ernstig feit, dat door het bedreigend karakter ervan grote psychische gevolgen voor het slachtoffer heeft, waardoor deze zich nog lange tijd onveilig zal voelen. Dergelijke feiten versterken bovendien de gevoelens van onveiligheid in de maatschappij.

Uit de aangehaalde justitiële documentatie blijkt dat verdachte niet eerder door de strafrechter is veroordeeld.

GZ-psycholoog Vandenboorn heeft geconcludeerd dat er geen sprake was van een causaal verband tussen het tenlastegelegde feit en de gediagnosticeerde stoornissen (posttraumatische stresstoornis (hierna: PTSS) en ongedifferentieerde somatoforme stoornis).

Psychiater Offermans heeft daarentegen geconcludeerd dat er wel een causaal verband bestaat tussen het tenlastegelegde feit en de bij verdachte geconstateerde angststoornis met stoornis in emoties en gedrag. Offermans voegt hieraan toe dat verdachte zich (na zijn ervaringen in Afghanistan) onzekerder en minder veilig voelt, wat heeft geleid tot de aanschaf van een alarmpistool. Verdachte kan daarnaast gevaar ervaren waar dit niet reëel aanwezig is.

De militaire kamer overweegt dat Offermans in zijn rapportage niet omschrijft welk (al dan niet reëel) gevaar verdachte zou hebben ervaren, anders dan de in het rapport aangehaalde lezing van verdachte dat hij bang was dat aangever het op het door hem meegenomen geldbedrag van € 26.000,00 gemund zou hebben en dat hij zich daartegen moest verdedigen. Kennelijk gaat Offermans in zijn conclusie zondermeer uit van de lezing van verdachte dat hij een dergelijk bedrag had meegenomen. Nu de militaire kamer, zoals hiervoor onder 3 reeds overwogen, deze lezing niet aannemelijk acht en

bewezen acht dat verdachte het wapen niet uit angst heeft getoond, maar met het oogmerk zich wederrechtelijk te bevoordelen, hecht de militaire kamer meer waarde aan de conclusies van Vanderboom. De militaire kamer acht dan ook geen causaal verband bestaat tussen het tenlastegelegde feit en de gediagnosticeerde stoornissen aanwezig.

Gelet op vorenstaande is de militaire kamer van oordeel dat een gevangenisstraf voor de duur van vierentwintig maanden, waarvan zes maanden voorwaardelijk, passend en geboden is. De voorwaardelijke straf die zal worden opgelegd, dient als waarschuwing voor verdachte om zich voortaan van het plegen van delicten te onthouden. Nu niet is gebleken dat er een (causaal) verband is tussen de stoornis van verdachte en het tenlastegelegde feit, ziet de militaire kamer geen reden om aan het voorwaardelijke deel van de straf een bijzondere voorwaarde te verbinden. Weliswaar is gebleken dat hulpverlening voor de stoornis zinvol is, maar als verdachte zich daadwerkelijk wil laten behandelen zal hij dat ambuland, dus na ommekomst van zijn detentie, zelf in gang moeten zetten of in het kader van zijn detentiefasering daartoe het initiatief moeten nemen.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 27 van het Wetboek van Strafrecht zal de tijd, door verdachte voor de tenuitvoerlegging van deze uitspraak in verzekering en voorlopige hechtenis doorgebracht, geheel in mindering worden gebracht.

6a. De beoordeling van de civiele vordering, alsmede de gevorderde oplegging van de schadevergoedingsmaatregel

De benadeelde partij heeft overeenkomstig het bepaalde in artikel 51g van het Wetboek van Strafvordering opgave gedaan van de inhoud van de vordering, strekkende tot vergoeding van geleden schade.

De benadeelde partij D.B. [slachtoffer] vordert een bedrag van € 2.824,91.

De vordering is niet betwist door verdachte en komt de militaire kamer - nu het tenlastegelegde bewezen is verklaard en de vordering voldoende is onderbouwd - gegrond voor. De militaire kamer zal de vordering dan ook in haar geheel toewijzen.

Het toegewezen bedrag zal vermeerderd worden met de wettelijke rente met ingang van 4 februari 2011.

Om te bevorderen dat de schade door verdachte wordt vergoed, zal de militaire kamer de maatregel van artikel 36f van het Wetboek van Strafrecht opleggen op de hierna te noemen wijze.

7. De toegepaste wettelijke bepalingen

De beslissing is gegrond op de artikelen 10, 14a, 14b, 14c, 24c, 27, 36f, 312 en 317 van het Wetboek van Strafrecht.

8. De beslissing

De militaire kamer, rechtdoende:

Verklaart bewezen dat verdachte het tenlastegelegde, zoals vermeld onder punt 3, heeft begaan.

Verklaart niet bewezen hetgeen verdachte meer of anders is tenlastegelegd dan hierboven bewezen is

verklaard en spreekt verdachte daarvan vrij.

Verstaat dat het aldus bewezenverklaarde oplevert het strafbare feit zoals vermeld onder punt 4.

Verklaart verdachte hiervoor strafbaar.

Veroordeelt verdachte wegens het bewezenverklaarde tot

Een gevangenisstraf voor de duur van 24 (vierentwintig) maanden.

Bepaalt dat van deze gevangenisstraf 6 (zes) maanden niet tenuitvoer zullen worden gelegd, tenzij de rechter later anders mocht gelasten.

De tenuitvoerlegging kan worden gelast indien de veroordeelde zich voor het einde van de proeftijd van 2 (twee) jaren heeft schuldig gemaakt aan een strafbaar feit.

Beveelt overeenkomstig het bepaalde in artikel 27 van het Wetboek van Strafrecht dat de tijd, door de veroordeelde voor de tenuitvoerlegging van deze uitspraak in verzekering en voorlopige hechtenis doorgebracht, geheel in mindering zal worden gebracht.

De beslissing op de vordering van de benadeelde partij D.B. [slachtoffer].

Wijst de vordering van de benadeelde partij toe.

- Veroordeelt de veroordeelde tegen kwijting aan D.B. [slachtoffer], te betalen € 2824,91 (zegge tweeduizend achthonderd en vierentwintig Euro en eenennegentig cent), te vermeerderen met de wettelijke rente met ingang van 4 februari 2011.
- Veroordeelt de veroordeelde tevens in de kosten door de benadeelde partij gemaakt, tot op heden vooralsnog begroot op nihil en in de kosten ten behoeve van de tenuitvoerlegging van deze uitspraak nog te maken.

Maatregel van schadevergoeding ad € 2824,91, subsidiair 38 dagen hechtenis.

- Legt op aan veroordeelde de verplichting aan de Staat ten behoeve van het slachtoffer D.B. [slachtoffer], te betalen € 2824,91 (zegge tweeduizend achthonderd en vierentwintig Euro en eenennegentig cent), te vermeerderen met de wettelijke rente met ingang van 4 februari 2011, bij gebreke van volledige betaling en volledig verhaal van de hoofdsom te vervangen door hechtenis voor de duur van 38 dagen, met dien verstande dat de toepassing van de vervangende hechtenis de hiervoor opgelegde verplichting niet opheft.
- Bepaalt daarbij dat voldoening van de ene betalingsverplichting de andere doet vervallen.

Aldus gewezen door:

mrs. T.P.E.E. van Groeningen (voorzitter), J.M.J.M. Doon (rechter) en kolonel mr. B.F.M. Klappe, (militair lid),
in tegenwoordigheid van mr. B.C.C. van den Bosch, griffier

en uitgesproken ter openbare terechtzitting van deze rechtbank op 10 oktober 2011.